

॥ अष्टक उवाच ॥ न चेदेकैकशो राजलोकाः प्रतिनन्दसि । सर्वे प्रदाय भवते गन्तारो नरकं वयं ।

॥ यथातिरुवाच ॥ यदर्होऽहं तद्यतध्वं सन्तः सत्याभिनन्दिनः । अहं तन्नाभिजानामि यत्कृतं न मया पुरा ।

॥ अष्टक उवाच ॥ कस्यैते प्रतिदृश्यन्ते रथाः पञ्च हिरण्मयाः । यानारुह्य नरालोकानभिवाञ्छन्ति प्राञ्चतान् । ११०५

॥ यथातिरुवाच ॥ युष्मानेते वहिष्यन्ति रथाः पञ्च हिरण्मयाः । उच्चैः सन्तः प्रकाशन्ते ज्वलन्तोऽग्निशिखा इव ।

॥ अष्टक उवाच ॥ आतिष्ठस्व रथां राजन्तिक्रमस्व विहायसं । वयमप्यनुयास्यामो यदा कालो भविष्यति ।

॥ यथातिरुवाच ॥ सर्वैरिदानीं गन्तव्यं सह स्वर्गजितो वयं । एष नो विरुजः पन्था दृश्यते देवसङ्गनः ।

॥ वैशम्पायन उवाच ॥ तेऽधिरुह्य रथान्सर्वे प्रयाता नृपसत्तमाः । आक्रमन्तो दिवम्भाभिर्दुर्मैणावृत्य रोदसी ।

॥ अष्टक उवाच ॥ अहं मन्ये पूर्वमेकोऽस्मि गन्ता सखाचेन्द्रः सर्वथा मे महात्मा । कस्मादेवं शिविरौशीनरोऽयमेकोऽत्यगात् सर्वं वेगेन वाहान् । ११०६

॥ यथातिरुवाच ॥ अददद्देवयानाय यावद्विदित्तमविन्दताऽशीनरस्य पुत्रोऽयं तस्माच्छ्रेष्ठो हि वः शिविः ।

दानं तपः सत्यमथापि धर्मो ह्रीः श्रीः च मा सौम्यमयो विधिस्ता । राजन्नेतान्यप्रमेयाणि राज्ञः शिवेः स्थितान्यप्रतिमस्य बुद्ध्या एवं वृत्तो ह्रीनिषेवस्य यस्मात्तस्माच्चिरित्यगाद्वै रथेन ।

॥ वैशम्पायन उवाच ॥ अथाष्टकः पुनरेवान्वष्टुच्छन्मातामहं कौतुकेनेन्द्रकल्पं । पृच्छामि त्वं नृपते ब्रूहि सत्यं कुतश्च कथासि सुतश्च कस्य । कृतन्वया यद्वि न तस्य कर्त्ता लोके तदन्यः क्षत्रियो ब्राह्मणे वा । ११०७

॥ यथातिरुवाच ॥ यथातिरस्मि नहुषस्य पुत्रः पुरोः पिता सार्वभौमस्त्रिहासं । गुह्यं चार्थं मामकेभ्यो ब्रवीमि मातामहोऽहं भवतां प्रकाशं । ११०८

सर्वामिमां पृथिवीं निर्जिगाय प्रादामहं क्वादनं ब्राह्मणेभ्यः । मेध्यान्श्चानेकशतान्मुखपास्तदा देवाः पुण्यभाजा भवन्ति । ११०९

अदामहं पृथिवीं ब्राह्मणेभ्यः पूर्णामिमामखिलां वाहनेन । गोभिः सुवर्णेन धनेश्च मुख्यस्तदाददंगाः शतमर्बुदानि । सत्येन मे द्यौश्च वसुधरा च तथैवाग्निर्ज्वलते मानुषेषु । न मे वृथा व्याहृतमेव वाक्यं सत्यं हि सन्तः प्रतिपूजयन्ति । १११०

यदष्टक प्रब्रवीमीह सत्यं प्रतर्दनं चोषदश्चिन्तयैव । सर्वे च लोका मुनयश्च देवाः सत्येन पूज्या इति मे मनोगतं । यो नः स्वर्गजितः सर्वान्यथावृत्तं निवेदयेत । अनस्युर्दिजायेभ्यः स लभेन्नः सलोकतां । ११११

॥ वैशम्पायन उवाच ॥ एवं राजा समहात्मा ह्यतीव खैर्दीहिचैस्तारितो मित्रसाहः । त्यक्त्वा महीं परमोदारकर्मा स्वर्गं गतः कर्मभिर्याप्य पृथ्वीं । १११२

इत्यादिपर्वणि सम्भवपर्वोत्तरयथात्युपाख्यानं समाप्तमिति त्रिनवतोऽध्यायः ॥ ८३ ॥

॥ जनमेजय उवाच ॥ भगवञ्छ्रेतुमिच्छामि पुरोर्वैशकरानृपान् । यदीर्यान् यादृशांश्चापि यावतो यत्परा क्रमान् । १११३

न ह्यस्मिन्शीलहीनो वा निर्वीर्यो वा नराधिपः । प्रजाविरहितो वाऽपि भूतपूर्वः कथञ्चन । १११४

तेषां प्रथितवृत्तानां राज्ञां विज्ञानशालिनां । चरितं श्रेतुमिच्छामि विस्तरेण तपोधन । १११५

इति सम्भवपर्वोत्तरयथात्युपाख्यानं समाप्तमिति त्रिनवतोऽध्यायः ॥ ८३ ॥